
GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

Udenrigsministeriet

Til: Folketingets Europaudvalg J.nr.: 400.M.25

c.c. Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg,
Grønlandsudvalget, Færøudvalget

Fra: Udenrigsministeriet (NOR) Dato: 3. oktober 2011

Emne: Forslag fra Kommissionen til Rådet om
Den Europæiske Unions holdning til Den
Internationale Hvalfangstkommission.

KOM(2011) 495 endelig

1. Resumé.

Kommissionen foreslår, at Rådet fastlægger EU's holdning for de næste fem møder i Den Internationale Hvalfangstkommission, så medlemslandene handler i fællesskab for at sikre en effektiv beskyttelse og forvaltning af hvaler, herunder opretholdelse af forbud mod kommerciel hvalfangst, støtte til en revision af konventionen, så al hvalfangst kommer under dens kontrol, samt mulighed for at EU bliver part i IWC. Regeringen er umiddelbart skeptisk over for forslaget, som næppe kan forenes med Rigsfællesskabets samlede interesser. Forslaget ligner to hidtidige holdninger, vedtaget af Rådet i 2008 og 2009, som Danmark stemte imod.

2. Baggrund

Kommissionen har 25. august 2011 fremsendt forslag (KOM(2011)495) om fastlæggelse af EU's holdning på de næste fem møder og de ekstraordinære møder i tilknytning hertil i Den Internationale Hvalfangstkommission (IWC) til forslag til ændringer af den internationale konvention angående regulering af hvalfangst og dens vedtægter. Forslaget er oversendt til Rådet 6. september 2011 i dansk sprogversion.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 191, stk. 1 (miljøpolitik) og artikel 218, stk. 9 om EU's holdning i organer, der træffer aftale med retlig virkning og indvirkning på gennemførelse af Unionens politikker og lovgivning. Forslaget behandles efter den almindelige procedure, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal. Kommissionen begrundes desuden sit initiativ med direktiv 92/43/EØF (Habitatdirektivet) om beskyttelse af hvaler i EU's vandområde, samt forordning (EF) nr. 338/97 om kontrol af handel med vilde dyr og planter (Washington-konventionen/CITES). Der henvises ikke til TEUF artikel 43, om EU's enekompetence i forhold til havenes biologiske ressourcer.

3. Formål og indhold

Kommissionen finder, at EU's miljøpolitik, bl.a. pga. hvalernes vandrende karakter, ikke vil være effektiv i EU's vandområder, hvis den ikke følges op på globalt plan, og den internationale Hvalfangstkommission (IWC) er den ansvarlige internationale organisation til bevarelse og forvaltning af hvalbestande. Rådet har tidligere vedtaget to lignende holdninger, i 2008 og 2009.

Danmark stemte imod disse holdninger, som på afgørende vis ville begrænse den hvalpolitik, Danmark hidtil havde ført, som også er afpasset grønlandsk og færøsk behov.

Forslaget ligner indholdsmæssigt den hidtidige EU holdning (fra marts 2009). Kommissionen ønsker det midlertidigt forbud (moratoriet) mod hvalfangst fra 1986 opretholdt. Moratoriet har ført til ekstremt polariserede konfrontationer i IWC, hvor ca. halvdelen er for og imod hvalfangst. Kommissionen foreslår, at EU modsætter sig nye typer hvalfangst, der ikke i øjeblikket er omfattet af konventionen, samt støtter forbud mod international handel med hvalprodukter. Derudover foreslås alle hvaloperationer bragt under IWC's kontrol, og oprettelsen af hvalreservater støttet. Oprindelige folks traditionelle hvalfangst støttes, men på en række betingelser. Desuden ønsker Kommissionen, at EU bliver medlem af IWC.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet i Danmark. Hvaler er i forvejen totalfredede i EU's vandområder. Forslaget kan få konsekvenser for Grønlands hvalkvoter, samt for Grønland og Færøerne i forhold til traditionelle småhvalfangst, som IWC ikke forvalter i dag.

8. Høring

Forslaget har været sendt til høring i Færøerne og Grønland samt blandt en række danske institutioner og interesseorganisationer.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Baseret på erfaringerne fra tidligere er det formodningen, at forslaget vil blive accepteret eller mødt positivt af de fleste medlemslande.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er umiddelbart skeptisk over for forslaget, som næppe kan forenes med Rigsfællesskabets samlede interesser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Udenrigsministeriet